

„ПОЛИТИКАТА НА ИДЕНТИЧНОСТТА“ И НАРАСТВАЩОТО ГЛОБАЛНО НЕРАВЕНСТВО

„Политиката на идентичността“ – както отляво, така и отдясно – произвежда мощен ефект за прикриване на динамично нарастващите неравенства между хората в повечето общества на съвременния свят. През 70-те–80-те години на ХХ век на Запад се осъществи неоконсервативната революция срещу социалната държава и нейната преразпределителна функция в националните общества. Динамиката на неоконсервативната революция се осигуряваше не толкова от ситуационната криза на „държавата на благоденствието“, колкото от набрала сила процес на глобализация, чиито актьори имаха потребност да се разправят с ограниченията на националната макроикономическа регулация. Краят на кейнсианската регулативна система на национално ниво сложи началото на неограничения от каквито и да е отговорности глобален „свободен пазар“. Неоконсервативната революция (включваща нови дефиниции на държавата, на морала и на обществените отношения като цяло) постави началото на неолибералната хегемония в разбирането и практикуването на икономическия живот – чрез възраждане на легитимността на т. нар. напълно „свободен пазар“.

Стопанската глобализация увеличи многократно общественото богатство, но поляризира неговото разпределение в едно многократно по-изразено неравенство – вътре в обществата и между страните на Първия, бившия Втори и Третия свят. В този контекст политическата левица изгуби своята легитимна сфера на дейност – борбата срещу икономическото неравенство, срещу което комунистите се бориха с „пролетарска революция“, а социалдемократите – с реформизъм и преразпределение. Затова левията зави към политиките на идентичността, които бяха формулирани от философите на Франкфуртската школа по време на младежките бунтове от 60-те години. На мястото на „пролетариата“, културните малцинства заеха ролята на „демиург на историята“. Тази нова левичарска стратегия се легитимира чрез яростен антинационализъм, политика на „мултикултурализъм“ и социален контрол чрез т. нар. „политическа коректност“. Глобалните корпоративни елити незабавно се съюзиха с това ново левичарство, което зад хаотичната защита на все по-екстравагантни „малцинствени права“ на практика

прикриваше все по-арогантното преразпределение на света и нарастването на неравенството в рамките на глобализацията.

Този съюз на десния неолиберален глобализъм и левичарския мултикултурализъм постепенно изправи срещу себе си сглобяващия се съюз от противници на глобализацията и новата култура на състезаващи се малцинства. Първи срещу глобализацията се изправиха традиционалистките елити и техните общности, които произвеждаха все по-радикална съпротива – ислямизъм, разнообразен верски фундаментализъм, антимодернизъм, фашизоиден традиционализъм (неоевразийство)... Чупещите витрините на глобализацията „людити“ – антиглобалисти постепенно бяха заменени от по-съдържателните възгледи на алтерглобализма. В бивша комунистическа източна Европа (както и в самата Русия) тръгнаха динамични процеси на реакция срещу неолибералния модел на прохода, който създаде поляризирани в неравенство и изтощени от социална нестабилност и политическа корупция общества. Тези процеси кристализираха в новите националпопулистки-националистически движения и политически проекти, които отначало тихомълком, а впоследствие все по-гръмогласно започнаха да се отричат от заветните цели на 90-те години – членството в клубовете на западния свят и приемането на моделите на развитие на Запада (преди всичко Европа).

Тези движения си осигуриха все по-внушителна подкрепа на базата на: антиелитаризъм – отхвърляне на националните меритократични елити, избирани у дома, но пребиваващи в и лоялни на Брюксел; възроден национализъм – срещу опитите за деконструкция на националните лоялности и вливане в едно многолико и аморфно „мултикултурно“ общество на Европа, примесено с все по-големи дялове мигранти от Африка и Близкия изток; политика на идентичността – защита на собственото национално общество от културните политики и практики на постмодернизма – „мултикултурализма“, акцент върху националното единство и националната традиция срещу хаотичния свят на състезаващите се ексцентрични малцинства. Срамната и публична „тайна“ на източноевропейския национален популизъм е, че зад един възроден „мек“ авторитаризъм той прикрива и утвърждава властта на консолидираната посткомунистическа олигархия във всяко бившо комунистическо общество. Орбан и Качински, Вучич и Груевски, Борисов и Фицо – навсякъде в източна Европа патосът на „националното възраждане“ прикрива все по-арогантния модел на олигархичен контрол върху стопанството и държавата, осветен от гигантска и всеобхватна корупция.

„Специалните отношения“ с „патриарха на консервативната революция“ – Вл. Путин – са все по-важен елемент от успеха на този модел.

Политиката на идентичността – „либерали“ срещу „консерватори“, „националисти“ срещу „глобалисти“, „соросоиди“ срещу „путинисти“ – това са актьорите и техните битки на политическата фасада, която като димна завеса прикрива всеобхватно нарастващото неравенство и обществена поляризация вследствие на икономическите реалности на глобализацията и посткомунизма. Това неравенство има далеч не само икономически измерения. То е неравенство на гражданско представителство и достъп до власт. Неравенство на достъп до информация. Неравенство пред все по-мащабната машина на системна дезинформация и фалшиви новини. Неравенство на възможностите за човешко развитие. „Политиките на идентичността“, прикриващи фактите на това неравенство ерозират демокрацията – защото тя функционира успешно до определено ниво на неравенство и отказва да функционира при определени равнища на социална поляризация. Тези политики абсолютизират определени общностни лоялности за сметка на други и превръщат огромен брой хора в „слепци“, които отчаяно опипват различните части на „слона“, без да могат да разпознаят тяхната принадлежност към цялостния организъм на това благородно „животно“ – глобалната човешка общност. „Политиките на идентичността“ са политики на изкуствено и масирано оглупяване на хората, които освен феминисти, еколози, ЛГБТ, националисти, глобалисти и традиционалисти, са човешки същества, призвани да впишат хармонично своите различни идентичности в една все по-мащабна лична картина на света. Идеологиите и техните манипулативни технологии отново произвеждат измамни матрици на светове, които се оказват задънени улици.